

§ 292

Yttrande över remiss om promemoria med förslag till förordning om stöd för gröna och trygga samhällen

KSN-2020-02377

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar för egen del

1. **att** Uppsala kommun vill understryka att finansieringsprincipen alltid skall gälla när staten vill utöka, ändra eller överföra uppgifter till den kommunala nivån.

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

2. **att** avge yttrande till Finansdepartementet enligt ärendets **bilaga 1**.

Sammanfattning

Finansdepartementet har översänt remiss om *Förslag till förordning om stöd för gröna och trygga samhällen* för besvarande senast den 1 oktober 2020. Förlängd svarstid har beviljats till den 21 oktober. Förordningen föreslås träda ikraft 1 januari 2021.

Förslaget möjliggör för stödberättigade kommuner och andra fastighetsägare att ansöka om stöd för att långsiktigt främja stadsgrönska och ekosystemtjänster i områden med socioekonomiska utmaningar i städer och tätorter. Syftet är att utveckla dessa områden i en grön och hälsosam riktning samt bidra i arbetet med att nå miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö samtidigt som det skapas trygga, trivsamma och inkluderande utemiljöer med särskild omsorg om åtgärdernas gestaltning.

Insatserna som avses kan bland annat genomföras i form av naturmark, parker, alléer, träd, buskage, häckar, planteringar, gröna tak och väggar, gröna ytor för barns utevistelse, ekodukter, gröna korridorer, grön infrastruktur och liknande grönytor samt stränder, våtmarker, vattendrag, diken, dagvattenanläggningar och liknande vattenytor i städer och tätorter. Åtgärderna ska ha en total kostnad på minst 500 000 kronor och stödet kan stå för maximalt 50 procent. Åtgärderna som söks ska avse ett område med socioekonomiska utmaningar. I bedömningen tas särskild hänsyn till ”om

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2020-09-29

de boendes utbildningsnivå, sysselsättningsgrad och deltagande i demokratiska processer är väsentligt lägre än genomsnittet i kommunen och i övriga landet”.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 15 september 2020
- Bilaga 1, Yttrande över Remiss om promemoria med förslag till förordning om stöd för gröna och trygga samhällen

Yrkande

Fredrik Ahlstedt (M) yrkar:

att Uppsala kommun vill understryka att finansieringsprincipen alltid skall gälla när staten vill utöka, ändra eller överföra uppgifter till den kommunala nivån.

Beslutsgång

Ordförande ställer först Fredrik Ahlstedts (M) ändringsyrkande mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Ordförande ställer därefter föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Stadsbyggnadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2020-10-05

Diarienummer:
KSN-2020-02377

Handläggare:
Örjan Trapp

Yttrande över Remiss om promemoria med förslag till förordning om stöd för gröna och trygga samhällen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** avge yttrande till Finansdepartementet enligt ärendets **bilaga 1**.

Ärendet

Finansdepartementet har översänt remiss om *Förslag till förordning om stöd för gröna och trygga samhällen* för besvarande senast den 1 oktober 2020. Förlängd svarstid har beviljats till den 21 oktober. Förordningen föreslås träda ikraft 1 januari 2021.

Förslaget möjliggör för stödberättigade kommuner och andra fastighetsägare att ansöka om stöd för att långsiktigt främja stadsgrönska och ekosystemtjänster i områden med socioekonomiska utmaningar i städer och tätorter. Syftet är att utveckla dessa områden i en grön och hälsosam riktning samt bidra i arbetet med att nå miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö samtidigt som det skapas trygga, trivsamma och inkluderande utemiljöer med särskild omsorg om åtgärdernas gestaltning.

Insatserna som avses kan bland annat genomföras i form av naturmark, parker, alléer, träd, buskage, häckar, planteringar, gröna tak och väggar, gröna ytor för barns utevistelse, ekodukter, gröna korridorer, grön infrastruktur och liknande grönytor samt stränder, våtmarker, vattendrag, diken, dagvattenanläggningar och liknande vattenytor i städer och tätorter. Åtgärderna ska ha en total kostnad på minst 500 000 kronor och stödet kan stå för maximalt 50 procent. Åtgärderna som söks ska avse ett område med socioekonomiska utmaningar. I bedömningen tas särskild hänsyn till ”om de boendes utbildningsnivå, sysselsättningsgrad och deltagande i demokratiska processer är väsentligt lägre än genomsnittet i kommunen och i övriga landet”.

Förslaget finns att läsa i sin helhet på regeringens [webbplats](#).

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret och stadsbyggnadsförvaltningen.

Ärendet har inga konsekvenser ur näringslivs-, barn- eller jämställdhetsperspektivet med föreliggande förslag till beslut.

Föredragning

Uppsala kommun ser i förslaget till yttrande i **bilaga 1** positivt på förslaget till förordning och har goda erfarenheter av tidigare liknande stöd. Kommunen anser att vissa delar i förordningens utformning bör förtydligas. Det råder viss oklarhet i tolkning av vilka områden som föreslås bli stödberättigade samt rörande geografisk avgränsning för bedömning av socioekonomisk karaktäristika. Samtidigt är ett områdes karaktär och utmaningar komplext och för att motverka segregation kan insatser i gränslandet mellan områden av olika karaktär vara eftersträvaransvärda, vilket motiverar en viss vidsynthet. För att nå effektivitet och kvalitet i ansökningar om stöd är det viktigt att beslutsgrunder är tydliga.

Utöver vissa oklarheter rörande föreslagen urvalsprocess av geografiska områden efterfrågas förtydliganden rörande vilka typer av insatser som är stödberättigade. Svag socioekonomi korrelerar många gånger med lågt föreningsdeltagande och låg biltillgång. Detta gör att behovet av närhet till olika former av spontanidrott ökar, men det råder osäkerhet kring om detta ingår inom ramen för föreslagen förordning. Så gäller även för konventionella lekplatser som ofta är efterfrågade och dessutom bidrar till att främja en blandad vistelsegrupp som bidrar till ökad trygghetskänsla under stora delar av året. Uppsala kommun önskar även förtydliganden kring vilka förutsättningar som krävs för att ett stöd ska kunna gå till insatser för en längre tidsram än två år. Slutligen ser Uppsala kommun positivt på att långsiktigt underhåll ska tas i beaktande redan i ansökningsskede, men vill poängtera behovet av att det tydligt framgår vilken redovisning som efterfrågas då projektet är i sin linda och dess innehåll kan ha osäkerheter.

Uppsala kommun ställer sig positiv till förslaget till förordning om stöd för gröna och trygga samhällen, men efterfrågar ett antal förtydliganden i föreslagen beslutsprövning rörande vilka områden och insatser som är stödberättigade. Genom tydliga förutsättningar kan Uppsala kommun genom god kunskap om olika delområdens behov och utmaningar behov baserat på såväl offentlig statistik som trygghetsundersökningar och lokala verksamheters lokalkännedom prioritera ansökningar i områden där insatserna kan ge en varaktig positiv effekt för en socialt och ekologiskt hållbar utveckling. Slutligen vill Uppsala kommun understryka att man ser positivt på föreslagen finansieringsmodell.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till yttrande medför inga ekonomiska konsekvenser för Uppsala kommun.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 5 oktober 2020

- Bilaga 1, Yttrande över Remiss om promemoria med förslag till förordning om stöd för gröna och trygga samhällen

Stadsbyggnadsförvaltningen

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Mats Norrbom
Stadsbyggnadsdirektör

Datum: 2020-10-05
Diarienummer: KSN-2020-02377

Finansdepartementet Fi2020/03071/SPN
fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.sba.spn@regeringskansliet.se

Handläggare:
Örjan Trapp

Yttrande över Remiss om promemoria med förslag till förordning om stöd för gröna och trygga samhällen

Finansdepartementet har översänt till Uppsala kommun möjlighet att respondera på remiss om *Förslag till förordning om stöd för gröna och trygga samhällen* [Fi2020/03071](#). Uppsala kommun ser positivt på förslaget om att upprätta stöd till insatser som långsiktigt främjar stadsgröniska och ekosystemtjänster i områden med socioekonomiska utmaningar i städer och tätorter.

Uppsala kommun ser positivt på förslaget till förordning och har positiva erfarenheter av liknande stöd såsom *Stöd till utemiljöer i vissa bostadsområden*. Vidare anser kommunen att vissa aspekter i förordningens utformning bör förtydligas.

Som fjärde största kommun och landets största landsbygdskommun återfinns en mångfald av olika typer av boendemiljöer i Uppsala. På kommunnivå är utbildningsnivån hög och arbetslösheten relativt låg i jämförelse med riket. Samtidigt finns det i delar av Uppsala, såväl i Uppsala tätort som utanför densamma, områden där hushållens socioekonomiska förutsättningar tydligt understiger kommun- och riksgenomsnitt. Även det demokratiska deltagandet i allmänna val skiljer sig mycket mellan olika delar av Uppsala.

Att utveckla den allmänna platsmarken görs löpande i Uppsala. Många av de områden i Uppsala som har en större andel hushåll med svagare socioekonomi samt ett lägre deltagande i demokratiska processer har en relativt god tillgång till parker och andra grönområden. Dessa grönområden fyller en viktig funktion och uppskattas ofta av närboende. Samtidigt riskerar vissa grönområden att under delar av dygnet uppfattas som otrygga och undvikas och därigenom snarare separera än förena människor. Det föreslagna stödet för gröna och trygga samhällen medför möjlighet att söka stöd för att kunna utveckla dessa platser för ökad trygghet, trivsel och attraktivitet genom att tillskapa kvalitativa mötesplatser. Genom satsningar som attraherar vistelse av en mångfald av människor till olika platser ökad tryggheten och gemenskapen kan

främjas. Satsningar som bidrar till såväl sociala som ekologiska värden genom rekreativa och kvalitativa ekosystemtjänster skapas synergier som möjliggör att parker och andra grönområden i områden med socioekonomiska utmaningar i ökad utsträckning kan uppfylla sin potential som trygghets- och gemenskapsfrämjande mötesplatser som ökar trivsel, god hälsa och områdenas attraktivitet.

2 § ”Med stadsgrönka avses i denna förordning 1. naturmark, parker, alléer, träd, buskage, häckar, planteringar, gröna tak och väggar, gröna ytor för barns utevistelse, ekodukter, gröna korridorer, grön infrastruktur och liknande grönytor i städer och tätorter.” Vid anläggningsprojekt i bostadsnära miljöer efterfrågas ofta insatser som bidrar till en blandad målgrupp, inte minst då de annars riskerar att uppfattas otrygga och eftersatta. Gröna relativt oprogrammerade kan ofta vara mycket uppskattade mötesplatser vid ”picnicväder”. Samtidigt riskerar de att ofta förvandlas till platser som främst passeras under delar av året och att dess potential som mötesplats då inte nyttjas till fullo. Det råder viss oklarhet rörande vilka typer av insatser som föreslås att ingå inom ramen för förordningen, exempelvis ytor för spontanaktiviteter såsom idrott i form av pumptrack, hinderbanor, utegym och bouleanor. Närhet och tillgång till dessa typer av anläggningar kan vara av särskild vikt för barn och unga i områden med många hushåll med svag socioekonomi då föreningsdeltagandet och hushållens tillgång till bil många också klart understiger genomsnittet. Vidare uttrycks att stöd till gröna ytor för barns utevistelse kan ingå i stödet, däremot uppfattas det oklart om detta även gäller för konventionella lekplatser. Slutligen skulle det vara positivt om ytor för odling skulle ingå inom ramen för stöd i förordningen. Odling är ofta efterfrågat och är ett bra sätt att befolka en park/grönområde, samtidigt som det ur ett hållbarhetsperspektiv bidrar genom lokal matförsörjning.

9 § ”Stöd får endast ges för åtgärder som slutförs inom två år från beslutsdatum för beviljat stöd, eller den längre tid som Boverket bestämmer.” Två år bedöms vara en väl snäv tidsram för att genomföra större projekt som kan ge tydlig och långsiktig positiv effekt. Det vore värdefullt med ytterligare information om vilka förutsättningar behöver uppfyllas för att Boverket ska bevilja en längre tidsram.

12 § ”Ansökan ska innehålla: 5. en plan för underhållet och den långsiktiga förvaltningen av åtgärderna”. Uppsala kommun ser positivt på att långsiktigt underhåll ska tas i beaktande redan i ett ansökningsskede. Det behöver dock vara tydligt vad som krävs i ansökningsskedet med tanke på att det kan råda osäkerhet i vad som ska anläggas och hur det ska utformas.

15 § I beskrivningen av vilka områden som är stödberättigade stöd återges att ”Boverket ska göra en sammanvägd bedömning av det aktuella områdets karaktär för att avgöra om det kan anses vara ett stödberättigat område med socioekonomiska utmaningar. Bedömningen av området ska göras i förhållande till andra delar av kommunen men också i jämförelse med övriga landet. Vid bedömningen ska särskild hänsyn tas till om de boendes utbildningsnivå, sysselsättningsgrad och deltagande i demokratiska processer är väsentligt lägre än genomsnittet i kommunen och i övriga landet.” Uppsala kommun instämmer med förslag till förordning om att ett områdes karaktär och utmaningar är mångfacetterat. I tidigare liknande statliga stöd har det varit tydligt inom vilka geografiska områden det har varit möjligt att ansöka om stöd. Denna tydlighet och transparens har skapat förutsägbarhet för kommunens arbetsprocess. För att motverka segregation kan samtidigt insatser som genomförs i gränslandet mellan områden av olika karaktär var eftersträvanvärt. Något som, om tolkningen inte medför vidsynthet, kan medföra att insatser på vissa platser inte blir

stödberättigade trots att de kan komma ett stödberättigat område med socioekonomiska utmaningar till gagn. Viktigt för att nå effektivitet och kvalitet i ansökningar om stöd är att beslutsgrunder är tydliga.

- Inom *vilken geografi* i förhållande till det sökande projektet de socioekonomiska förutsättningarna ska bedömas
Då kommunens satsningar i hög utsträckning sker på allmän plats råder det oklarhet om det aktuella området är de just intilliggande boende, en större geografi eller om detta varierar beroende på dignitet och karaktär.
- Vad som avses med *väsentligt lägre än genomsnittet i kommunen och i övriga landet*
Uttrycket *väsentligt lägre* är tolkningsbart och riskerar att leda till att det råder osäkerhet om en åtgärd kan vara stödberättigad för en ansökan eller ej. Utifrån syftet att bidra till förbättrade miljöer i områden med väsentliga socioekonomiska utmaningar bör behovsbedömningen snarare göras för situationen i förhållande till övriga landet än kommunen.

Kommunen önskar även förtydligande kring vad som eftersträvas i urvalsprocessen. Huruvida en geografisk spridning i landet eftersträvas eller om bedömningen snarare eftersöker att stödet når de områden med störst socioekonomiska utmaningar alternativt enbart en kvalitetsgrundad bedömning i stödberättigade lägen.

Uppsala kommun har god kunskap om de socioekonomiska förutsättningarna i olika delar av kommunen. Kommunen genomför även systematiskt trygghetsundersökningar som visar på hur tryggheten utvecklas i olika delar av Uppsala. Den lokalkännedom om var behov av olika typer av insatser behövs grundas utöver detta även i områdesnärvaro genom exempelvis skola, socialtjänst, fritidsverksamhet, bibliotek samt tät samverkan med polis, civilsamhällesaktörer och fastighetsägare. Genom att möjliggöra för kommunen att med denna djupa lokalkännedom identifiera vilka områden med socioekonomiska utmaningar som har störst behov av stödberättigade investeringar kan denna kunskap tillvaratas. Detta ökar möjligheten för att insatser långsiktigt kan bidra till måluppfyllelse att hantera ekologiska hållbarhetsutmaningar genom exempelvis ekosystemtjänster samtidigt som de fungerar hälsofrämjande samt ökar trygghet och attraktivitet i området.

Uppsala kommun har ambitiösa mål för att stadsutveckling och investeringar i allmän plats bidra till synergier i form av minskad klimatpåverkan lokalt och globalt, ökad resiliens samt ökad attraktivitet i hela kommunen genom bland annat ökad trygghet, gemenskap och hälsofrämjande miljöer. Att stödet möjliggör investeringar som bidrar till att dessa synergier kan uppnås ser Uppsala kommun mycket positivt på. Slutligen vill Uppsala kommun understryka att man ser positivt på föreslagen finansieringsmodell.

Kommunstyrelsen

Erik Pelling

Lars Niska

Ordförande

Sekreterare